

Verhalen van de Lacune

Eerste

Raaf

Carine J.A. Maes

Wat voorafging

De hemel was pikzwart, hoewel het middag was. Boven de abdij klonk een roffelend geluid en een knal. De wolken lichtten felgroen op, het leek te bliksemen, maar dit was anders. De oude archiefmeester wachtte op de binnenplaats. Was er werkelijk achttien jaar verstreken? Zou zijn verloren beschermeling vandaag terugkeren?

In de bibliotheek waren zijn broeders aan het werk. Hun kenniscentrum bevatte de meest uitgelezen collectie manuscripten, waarvan hij de beheerder was. De werken stonden onberispelijk volgens onderwerp en grootte uitgestald, gebonden in donkerrood leer met gouden belettering. In lange rijen opgesloten wijsheid. Elk boek was een kunstwerk op zich, de kapitaalbandjes waren door broeder Sylvanus handgenaaid, de kopijen overvloedig geïllustreerd, de lettertekens gaven blijk van kalligrafisch vakmanschap. De kloosterboekerij maakte maar een deel van hun rijkdom uit.

Wat zich in de refuge aan leesmateriaal bevond was nog exclusiever en ja, ook gevaarlijk. Kennis was macht en macht in verkeerde handen betekende onheil. Hijzelf en de abt kenden de sluipwegen om via de kapittelzaal in het schuiloord van de verboden collectie te komen. Een geheim dat aan niemand anders was toevertrouwd.

Hij speurde ingespannen de horizon af. Een voorwerp suisde naar beneden. Het leek op een kleine parachute, met een draagmand onder. Hij vond het moeilijk om zijn ogen scherp te stellen tegen het felle, groene licht in de achterliggende duisternis.

Zijn hart sloeg op hol. Een magnifieke vogel tolde met open vlerken op de wind, alsof hij neergeschoten was. Met zijn laatste krach-

ten sperde hij zijn vleugels wijder uit. Hij stortte neer voor de voeten van de archiefmeester en brak daarbij zijn nek.

Het was een reusachtige witte raaf met één inktzwarte slagpen. Het dier had een bundeltje met zich meegedragen. Tot zijn verbazing kwam er een flauw geluid uit de bundel. Hij keek beter en merkte dat het een dichtgesnoerde korf was, vervaardigd uit kunstig gevlochten riet, berkentakjes, varens en mos. Hij haalde een zakmes uit zijn pij en peuterde het kluwen van stekelig gras nieuwsgierig los. Een naakte baby met verwonderde bruine ogen zoog op zijn roze onderlipje. Het kind smakte en opende zijn mondje, op zoek naar zijn moeders borst. De oude man vouwde zijn handen, de rimpels boven zijn neusbeen verdiepten. Hij had verwacht dat de hemel hem vandaag een ander geschenk brengen zou. Een baby in een mannenhuis. Wat moest hij daarmee aanvangen?

Giften dien je te aanvaarden, in dankbaarheid, zei hij vermanend tot zichzelf. Maar hoe kon dit kind voor hem bestemd zijn? Op deze leeftijd had het een moeder nodig, en later bij voorkeur ook een vader. Hij kon geen van beide rollen vervullen.

De enige vrouw in de wijde omtrek was de echtgenote van de inwonende portier. Hij glimlachte opgelucht. Het koppel was kinderloos gebleven en zou zich vast om de vondeling willen bekommeren, hem koesteren in hun warme nest, onder het wakend oog van hemzelf en zijn broeders.

‘Raaf, zo zal je genoemd worden,’ mompelde hij.

Raaf groeide op in de immense abdij, waarvan de muren een binnentuin afschermden. Daarbinnen bevonden zich groentevelden, boomgaarden en grasland met diverse soorten vee. In het centrum van het domein waren aan een vijver de schitterendste uitheemse planten neergezet. Passiebloemen, orchideeën en palmen groeiden rond de

grote waterplas, die een spiegel was voor zon, maan en sterren. De portier en zijn vrouw vertelden Raaf dat het de zon, maan en sterren zelf waren die in de vijver rustten. De monniken in de bibliotheek onderwezen hem in talen, wetenschap en technologie. Zij leerden hem de wereld kennen, zonder zelf ooit een voet aan de andere kant van de veilige omwallingen gezet te hebben. Hun boeken waren, net als de vijver, spiegels van wat zich werkelijk daarbuiten afspeelde.

De vogel die het leven had gelaten op de dag dat hij de jongen had meegebracht, was achteraf door de archiefmeester opgehaald. Hij had hem onopgemerkt begraven. Raaf werd volwassen en wist niet beter dan dat de portier en zijn vrouw zijn ouders waren. Ook de andere bewoners van de abdij hadden geloofd dat de mollige portiersvrouw op een vroege ochtend onverwachts het leven had geschonken aan een zoon.

Op een sterrenloze nacht keek Raaf naar de hemel. De wolken hingen in grillige vormen in de lucht. Een fel lichtschijnsel deed ze groen oplichten. Het schijnsel werd honderdvoudig weerkaatst door de vijver. Het was afkomstig van een vallende ster, een meteor met een imposante staart. In zijn zog liet hij lange vonken achter. Trillingen liepen door Raafs benen naar zijn ruggenmerg en hals. Het bliksemde in zijn hoofd, hij zakte ineen en verloor het bewustzijn.

Hij kwam bij in een woud, ver buiten de abdij. Een streep zonlicht viel door een opening in het gebladerte van eikenkruinen en verwarmde zijn slapen. Het bos verspreidde een onbekende geur. De mieren ritselden in het gras, ze zeulden met grote stukken blad en dode kevers. Was hij een insect geworden? Het gerikketik van de pootjes over stengels en grassprietten die zich hobbelend een omweg rond hem baanden, hoorde hij overduidelijk. Nee, toch niet, zijn handen, armen, voeten en benen waren er nog. Zijn zintuigen ston-

den buitengewoon scherp. Hij krabbelde recht. Voor hem reikte een grijze rots naar de hemel. Vol spanning klauterde hij erop, geleid door een onbewust weten dat daar, achter deze rots, alle dingen eindigden voor ze opnieuw begonnen. Naarmate hij klom werd de lucht dunner en warmer, het maakte hem halfdronken.

Boven, op de uiterste punt, in een mist van hete groene wolken, richtte hij zich op in zijn volle lengte en strekte zijn armen uit. Hij wenste intens dat hij kon vliegen. Hij sprong. Zijn opgeheven armen veranderden in krachtige vleugels, zijn zicht werd haarscherp en zijn spieren werden soepel en los. Hij vergat alles wat hij ooit geweten had.

Een witte raaf zeilde door de ijle lucht en verdween.

Matinou

Hij deelde de slaapzaal met nog twintig andere wezen. Matinou was de jongste. In elk bed lagen drie kinderen dicht tegen elkaar aan. Het was er koud en donker. Hij lag in het midden, de warmte van de kinderlichamen naast hem hield hem warm. Geborgen.

Een fakkel lichtte op. ‘Rode haren, verwekt door vuur,’ zei een stem. Een man met oranje haren net als die van hem boog zich over het bed.

‘Neem je hem vannacht nog mee?’ vroeg Nonna, de overste van het weeshuis. De man knikte en duwde de twee andere kinderen voorzichtig opzij.

Matinou werd opgetild en in zijn versleten slaaphemd meegenomen, de zwarte nacht in. De man droeg hem langs een touwladder in iets wat op een roeiboot leek, met hoog opstaande wanden. Hij legde de kleine jongen op de bodem neer en dekte hem toe met een wollen deken. Misselijk van angst sloot Matinou zijn ogen.

Hij gluurde door zijn wimpers. Een grote lichtgevende bol hing vlak boven hem. De bol gloeide zo fel dat hij hem het zicht van alles rondom ontnam. Geknars en gepiep weerklonk. De wind loeide, wiegde hen heen en weer. Waren ze op het water? Er was geen rivier of meer bij het weeshuis van Nonna. Matinou kromp ineen, zijn tanden klapperden. De man legde zijn handen goedmoedig over de ogen van het bevende kind.

Zijn zweet verdampte en verkilde zijn huid. Hij kneep in zijn benen. Dit was slechts een droom. Zijn ledematen waren lang en gespierd,

hij was geen kind meer, maar een volwassen kerel. Het stamhoofd van de bliksemvangers van Ozram.

Dertig jaar was het nu geleden dat hij naar het eiland Ozram was gevoerd door zijn voorganger, Artesius. Al die jaren beleefde hij dezelfde droom bij winderige nachten.

De stam van de bliksemvangers was een gesloten gemeenschap. Ze kozen hun leider niet uit eigen rangen; hij werd als kind van buitenaf opgehaald. Soms betrof het een wees, zoals hij zelf, of een slaafje dat gekocht werd bij zeevarende handelaars. Altijd was het een jongetje, met koperkleurige haren, verwekt door vuur.

Matinou's lichaam begon te veranderen. 'Wij zijn gemaakt om nieuw leven te zaaien,' had Artesius gezegd.

De meisjes van Ozram veranderden ook, maar anders. Zodra ze oud genoeg waren, werden ze door het stamhoofd onderwezen in het geheim van man en vrouw. Dat was de traditie. Iedere jonge vrouw moest een nacht doorbrengen met de leider van de bliksemvangers. Ze werd dan gezegend met zuiverend vuur. Daarna mocht ze een levensgezel kiezen uit de jongens van de stam met wie ze het minste verwant waren. Het was hun moeder die de uiteindelijke beslissing nam. Nooit werd het stamhoofd gekozen. Hij bleef alleen en bond zich niet aan een vrouw. Zo was het sinds mensenheugenis geweest.

Matinou gooide zijn lakens weg, hees zich in een linnen broek en struinde naar buiten. De frisse lucht deed hem goed. Hij stapte stevig door tot op het strand. Bezorgd bekeek hij de kustlijn. Tijdens de voorbije nacht had de zee een nieuw stuk land weggespoeld. De oostenwind was het afgelopen jaar strakker komen opzetten en had de golven bij elke volle maan feller opgejaagd. In het zandstrand dat licht gewelfd naar zee had gelopen, waren geulen uitgeschuurd die op sommige plaatsen een diepte hadden van drie meter. Daar waren

kapotgeslagen rotsen zichtbaar geworden. Het waren de laagste toppen van een heuvelrug die zich had opgericht kilometers verder in zee. Bij vloed veroorzaakte het samenspel van rukwinden en de haaks op het eiland gelegen rug draaikolken. Ze boorden zich in de kuststrook waaruit ze zand en steengruis opgooiden dat door het aftrekend tij werd meegevoerd.

De stroming vreet ons eiland op, dacht hij. Verdomd nog aan toe, Artesius had gelijk gekregen.

Achttien jaar na het verschijnen van het groene licht aan de horizon, dat midden op de dag de golven voor het eerst metershoog had opgezweept, was het licht weergekeerd. De storm ontaardde in een volwassen orkaan. Precies zoals hij had voorspeld.

Hij gaapte en liep het strand af naar zijn dorp dat aan de westkust van het eiland lag. De eerste gele huizen die hij passeerde waren opgebouwd als paalwoningen omdat bij vloed het ondergelegen zand uren nat bleef. Na vannacht stonden ze in poelen zeewater dat niet meer wegtrok. Het huis van Artesius lag naast dat van hem en stond niet op palen. Het was gebouwd op een vruchtbare kleilaag zoals de overige meer landinwaarts gelegen huizen.

De kleilaag begrenste een zoetwatermeer dat bij regen het land oversijpelde, waar de bewoners tuingronden bewerkten en het vee lieten grazen. Onder dat meer begon een koperader. Verderop verbreedde hij en liep uit in een vallei. Hier werd het metaal opgedolven in een kleine mijn. Op het breedste punt van de ader stond een koperen priem die exact honderd meter hoog was. Het eiland werd regelmatig geteisterd door zware onweders. De antenne diende om de bliksem mee op te vangen en kwam uit in een glazen bol. Artesius en Matinou gebruikten de gevangen bliksem als energiebron tijdens tochten met hun luchtschip.

Matinou ging door de openstaande voordeur bij zijn buurman naar binnen. Artesius zat aan tafel. Met passer en meetlat maakte hij aantekeningen op een kaart van het eiland en de oceaan waarop de riffen en zandbanken aangeduid waren. Achter hem, in een kast gemaakt uit vlierhout, stonden beeldhouwwerken vervaardigd uit roodkoper en glas. Boven de kast hing een astronomische kalender met de stand van de zon, maan en aarde en de verwachte momenten van eb, vloed, hoogtij en doodtij. Matinou deed een pas achteruit. Hij tikte op de deur. De oude man keek op van zijn werk. Wat ziet hij er vermoeid uit, dacht Matinou, hij heeft vannacht wellicht slecht geslapen door de storm.

Artesius zat niet alleen aan tafel. Een jonge vrouw zat naast hem. Het was Anika.

‘Goeiemorgen, Matinou,’ zei ze met zoemende stem. Ze vouwde haar handen en boog haar hoofd.

Een rilling kroop omhoog van Matinou’s voeten, door zijn benen en buik tot bij zijn schouders. Dat gebeurde de jongste tijd meer als hij naar Anika keek. Het stoorde hem, hij mocht geen gevoelens hebben voor één bepaalde vrouw. Ze was mooi, zo anders als de anderen. Ze was vinnig en jongensachtig. Haar oranje haren waren niet lang zoals bij de meeste meisjes, ze droeg ze kortgeknipt. Haar ogen waren regengrijs.

Zonder haar aan te kijken beantwoordde hij haar beleefde begroeting met gevouwen handen.

Anika scheen te beseffen dat Matinou en Artesius zaken te bespreken hadden. Ze stond op, boog nog eens en vertrok.

‘Vannacht komt ze naar jou,’ zei Artesius droog. ‘We kunnen dat beter uit de weg hebben, voor jullie expeditie start. Jullie moeten zonder afleiding kunnen reizen.’

Matinou keek hem strak aan. Weer schoot een rilling door zijn lijf naar boven. Zijn buik gloeide, zijn hart sloeg een tel over.

‘Ze weet ervan,’ verklaarde Artesius nog.

Artesius had haar opgeleid tot navigator van het luchtschip dat hij en Matinou gebouwd hadden. Ze vertrokken de daaropvolgende week op expeditie, op zoek naar nieuw land voor hun stam van honderdvijftig zielen.

‘De heuvelrug groeit iedere maand sterker. Tegen dit rampzalige tempo is ons eiland binnen vijf jaar helemaal verdwenen in zee,’ zuchtte de oude man.

‘Als het weer zo driest blijft.’

‘Ja. Het ziet er slecht uit. Ik wou dat ik met je mee kon, maar je hebt meer aan iemand met kracht in zijn lijf. Het schip kan een optimale hoogte halen zolang we niet meer dan acht koppen in de bemanning steken. De lichtbal moet er nog bij, hij heeft ook het nodige gewicht.’

‘Goed,’ antwoordde Matinou. ‘Ik heb al een deel van de bemanning geronseld. Iedereen wilde mee, dat was geen probleem. Beslissen wie ik thuis moet laten is moeilijker.’

‘Je denkt er toch niet aan om Aeron mee te nemen? Hij is nog te jong.’

Aeron was inderdaad nog jong. De pupil van Matinou was vijf jaar geleden opgehaald uit het weeshuis van Nonna. Hij was sterk voor een jongen van tien. Maar als expeditielid bleef hij voorlopig ongeschikt.

‘En zijn opleiding?’ vroeg Matinou.

‘Maak je geen zorgen, hij kan bij mij blijven. Hij zal in goede handen zijn, zoals je weet.’

Matinou knikte instemmend. ‘De glazen bol is verzadigd. Ik ben er gisteren nog geweest, hij moet dringend ontkoppeld worden.’

Zijn gedachten waren ver weg, bij de volgende nacht. Hij stond bij de oude man, maar evengoed bij het raam, bij de deur, achter de stoel. Niet als een gesprekspartner, maar als een buitenstaander. Hij snakte ernaar om dit bezoek te beëindigen, te vertrekken, om alleen te zijn, zodat hij over Anika kon mijmeren.

‘Boven de oceaan zal het nog onweten,’ zei Artesius. ‘Je voorraad raakt niet gauw uitgeput.’

‘Als de wind gaat liggen zal ik hem vandaag nog installeren, hij bevat genoeg energie om de eerste maand door te komen. Ik bekijk het straks in de mijn.’

Met de voorgeschreven groet nam hij afscheid van zijn oude leermeester. Terwijl Artesius zijn ogen neersloeg en zijn landkaart oprolde, liep hij opgelucht naar buiten.

De wind luvde niet meer overdag. Het eiland kreunde, tot in de verste uithoek bleef het geluid hoorbaar van bruisende golven en zwepende windvlagen. Het maakte Matinou nog onrustiger. De glazen bol moest wachten.

Anika zat in bad. Vannacht zou ze op haar mooist zijn. Haar moeder, een vrouw met opgestoken grijze haren sponsde haar rug met water dat geurde naar lavendel en sandelhout. Ze babbelde onophoudelijk over haar eigen eerste nacht. Ze was zenuwachtiger dan Anika zelf.

Het meisje luisterde amper naar haar moeders woorden. Wat wist een oude vrouw van verliefdheid? Hoe kon ze zelfs maar vermoeden wat zij voor Matinou voelde? Matinou, ze was blij dat ze hem vandaag nog had gezien, hij had haar ongemakkelijk aangekeken. Dat had ze gemerkt.

Eindelijk was de wasbeurt voorbij, Anika stapte uit de houten tobbe en droogde zich af. Haar moeder borstelde haar haren plat. Ze pakte een wikkelsjaal van de kleerhanger, die ze speciaal voor haar dochter

geweven had. De sjerp had geborduurde zonnen aan de halsopening. Gele en oranje cirkels, de stralen waren bliksemschichten. Verspreid over het weefsel waren meer bliksemschichten en vlammen afgebeeld. Het was een eenvoudig kledingstuk. De sjaal knoopte ze losjes om haar lijf.

Ze kuste haar moeder op de wang en liep blootsvoets de valavond in. Haar hart bonsde in haar keel. Ze rende naar Matinou's huis, op lichte voeten. Het was alsof ze zweefde. Matinou wachtte op haar.

Ze zag hem van ver. Hij droeg een wijd gewaad met knopen die tot bij zijn voeten reikten. Ze glimlachte hem toe. Hij stak zijn armen naar haar uit en streelde haar hals, van haar oren tot aan haar schouders, tot bij haar borsten. Hij beroerde de geborduurde zonnen met de tippen van zijn wijsvinger. Anika beefde van opwinding.

Hij tilde haar op en droeg haar het huis in, tot bij zijn bed. Hij kuste haar op het voorhoofd en legde haar huiverend neer. Naast het bed knielde hij, knoopte de sjaal los, liet zijn handen en blik glijden over haar heupen en langs de binnenkant van haar dijen. Ademloos. Ze keek onvervaard in zijn ogen en hij haakte zijn ogen op zijn beurt in die van haar vast. Verrukt stond hij op en ontknoopte zijn eigen nachthemd knoop voor knoop. Hij bukte diep om het hemd bij de zoom aan zijn voeten los te maken, zijn oranje haren vielen in lange lokken op de grond. Hij zette zich recht en stapte uit het kledingstuk.

Anika had haar ogen niet van hem afgewend. Hij kwam dichterbij en wenste dat ze voor altijd van hem kon zijn, alleen van hem. Helemaal.

De volgende week vloog in een zucht voorbij, de reisvoorbereidingen slorpten hem volledig op. Anika bleef uit zijn buurt, ze bracht de resterende tijd bij haar moeder door.

Op de dag van vertrek was het weer mooi. Matinou was echter somber gestemd. Vanaf nu was hij de commandant van een schip en Anika zijn navigator. Hun relatie was duidelijk.

Hekate

Eerst was er een oceaan van mist, en daarna een groen schijnsel, de uitdovende straling van de meteor. Verder was er niets dan leegte, stilte. Zijn hart bonkte in zijn hoofd en door zijn lijf in een jagend ritme. Het gonsde in zijn oren. Zijn vleugels sloegen in dezelfde constante cadans. Hij gleed op een onderstroom, zoals van een rivier, waardoor hij sneller ging dan op eigen kracht en waaraan hij niet kon ontsnappen.

Twee volwassen ratelpopulieren doemden voor hem op. De stammen vormden een poort waar hij doorheen vloog.

De stroom hield op, net voorbij de poort. Raaf stortte neer op een pad met zwarte keien. Ze glinsterden van het vocht. Hij was moe van de bezwerende vlucht en begon daarom het keienpad af te lopen. Het viel niet mee, sommige stenen waren bemost en glibberig; hij krulde zijn tenen rond de grootste om niet uit te glijden. Het pad liep langs een smalle rivier. Op haar oevers groeiden bossen riet, boterbloemen, en iets verder weg bloeiden lichtpaarse smeerwortels.

Een kleine, gezette vrouw snuisterde tussen veldjes weegbree, malse grassen en dikke bossen fluitenkruid. Ze droeg een lange, zwarte rok, hoge bottines met geregen veters en een rode mantel met een kap die ze over haar hoofd getrokken had. Op haar rug hing een wilgentenen mand. Ze had een lederen gesp om haar middel gesnoerd, waaraan kleine, van muskusrattenhuid vervaardigde buidels hingen, en was druk in de weer met haar snoeimes.

Plots draaide ze zich om en zei: ‘Kom, wees niet bang, volg me.’ De schaduw van de kap verborg haar gezicht. Ze stapte zwiingend het pad op en zonder nadenken liep Raaf haar achterna.

De vrouw ging haar vriendelijk ogende huisje binnen, door een wit-groen geverfde voordeur. Het had kleine ronde ramen. Knipoogden de raampjes naar hem, of bewogen de luchtblauwe gordijnen in de wind?

Raaf was haar gevolgd tot in een gerieflijke kamer waar een haardvuur brandde. De flikkerende vlammen likten aan grote blokken halfverteerd notenhout. Aan vijf blinkende koperen haken naast de haard hingen jonge merels, hun kopjes slap opzij, hun scherpe tongen half uit hun snavels. De beestjes waren morsdood.

Bevangen door vermoeidheid en een hevige angst viel Raaf bewusteloos neer op de warme, aarden vloer van het huis.

De vrouw legde Raaf in een laag, houten kistje, dat voor de helft gevuld was met stro en vlasvezels. Daarna zette ze het op de tafel. Boven het haardvuur brouwde ze in een glimmende ketel, een thee van pepermunt met een vleugje citroenmelisse en een scheut heidebloemenhoning. Ze zette het keteltje naast Raaf op tafel, doopte er een gespleten wilgentwijn in, en hield die boven zijn hoofd. In de splitsing van het takje bleven de theedruppels even hangen, tot ze loslieten en naar beneden schoven in zijn snavel. Geduldig hield ze dit vol.

Raaf kwam bij. Een stem schalde in zijn hoofd. Was het de vrouw die sprak, of waren het haar gedachten die hem overmeesterden? Hij zat in het houten kistje, vastgenageld door het rinkelende geluid van haar stem.

‘Ik ben Hekate, de meesteres van het kruispunt. Langs dit kruispunt leidt jouw pad. Ik voorzie je terug van armen en benen, zodat je

's nachts weer een jongen bent. Overdag blijf je de witte vogel die je nu bent.'

Ze richtte zich op, hing het keteltje terug boven het haardvuur en haakte de vijf merels een voor een los. Ze stopte de vogels in een juten zak. Dan trok ze de veter uit haar linkerlaars; hoe meer ze eraan sjoerde, hoe langer hij werd. Het einde ervan sneed ze af met haar mes. Ze bond de zak met de vogels ermee dicht en boog zich daarna over Raaf.

'Als je straks vertrekt, leg dan deze zak op de stenen tafel bij het kruispunt. De vogels zullen spontaan vlamvatten. Observeer de figuren die de rook van hun verbranding vormt. Het kruispunt bestaat uit drie wegen. Kies één weg, en kies die zorgvuldig. De rook zal je helpen bij je keuze.'

Ze lachte. 'Vanavond, in het schijnsel van de maan kan je gemakkelijk verder reizen. Maar nu moet je eerst wat rusten.'

Het avondrood was uitgedoofd. Hekate zette Raaf neer op een kaduke stoel bij het haardvuur. De behaaglijke warmte van het vuur drong in zijn lijf. Stilaan nam zijn vroegere gestalte bezit van hem. Het leek op het versnelde uitkomen van een tulp uit een bol. De bol was zijn vogellichaam, de wortels waren zijn poten; ze groeiden uit tot zijn oude benen en voeten. Zijn lijf was de stengel, uit de okselknoppen groeiden zijn armen als bladeren. Zijn vogelsnavel werd een mooie, kleine jongensneus en mond. Daarboven fonkelden een paar diepbruin gebleven ogen.

Hekate kwam naast hem zitten.

'Heb je honger? Ik heb bospaddenstoelensoep en havermoutpap staan.'

Raaf had niet aan eten gedacht. Door de emoties van de voorbije uren kon hij nergens meer aan denken en was hij ook zijn maag ver-

geten. Nu hij het eten hoorde benoemen, liep het water hem in de mond, zijn buik tintelde. De honger kwam op en zijn hersenen begonnen opnieuw te werken.

Wie was hij? Waar was hij? Wat was deze raadselachtige vrouw met hem van plan? Hij durfde het haar niet te vragen, klemde zijn lippen stijf opeen en zweeg.

Straks moest hij vijf dode merels meenemen. Waarom hij de dier-tjes zo nodig op de stenen tafel moest verbranden om een van de wegen van de driesprong te kiezen was hem een raadsel. Hij kon er zich moeilijk toe brengen om de vogels te doen opgaan in het niets, temeer omdat hij vanochtend zelf nog een raaf was. Dat idee knaagde meer dan de honger. Hij bleef doodstil op zijn stoel zitten.

Hekate trok haar wenkbrauwen samen. 'Ik begrijp dat je geschrokken bent van mijn lieve, kleine merels. Ooit waren zij mijn beste vrienden.'

Raaf bewoog niet en de vrouw vervolgde: 'De boeren willen hun oogst met niemand delen; mijn arme merels hebben geen besef van bezit: volgens hen is voedsel voor iedereen bestemd, die het te pakken krijgt. Maar daarmee gaan de boeren niet akkoord en indien ze een merel betrappen, vermoorden ze hem meteen. Ze hangen hem op aan haken midden op het veld, als vogelschrik. Ik ben mijn vrienden daar gaan weghalen, en wachtte tot jij kwam. Als je ze op het altaar legt kunnen hun zielen rust vinden. Zij zijn gestorven en daar valt niets meer aan te veranderen. Maar wij leven!'

Ze stond op. 'Ik ga de soep opwarmen, hij is heerlijk. Je krijgt vanzelf honger als je hem ruikt.'

En dat was ook zo. Onder het bleke maanlicht vertrok Raaf met een volle maag. Als witte vogel was hij Hekates groen-wit geschilderde

voor deur binnen getrippeld. Hij verliet haar huis in jongensgedaante langs een lage, met slordige trekken geel geverfde poort.

Hij aarzelde. Ik ga Hekate toch vragen waarom ik op de driesprong kiezen moet, dacht hij. Hij wilde teruggaan.

Maar het huis was verdwenen.

Hij keek om zich heen. Hij bevond zich op een brede zandweg, die achter hem naar het zuiden liep. Voor hem splitste de weg in tweeën. Het ene deel liep naar het donkere noorden, het andere naar het dofzwarte oosten. Het midden van de driesprong bestond uit een cirkelvormig plein. Daar stond de stenen tafel. Hij was gemaakt van twee rechtopstaande rotsblokken waarop een gepolijst stuk grijze hardsteen lag. In de rotsblokken waren rozetten en bladeren gegraveerd, met daartussen kriskras verwilderde lijnen, die bloemstengels voorstelden; het tafelblad was niet versierd.

De jongeman kreunde en begon voorzichtig de veter los te peuteren waarmee de juten zak met merels dichtgebonden was. Toen de zak openviel, rook hij de weeë, stoffige geur die de dode vogels verspreidden en hij huiverde van weerzin. Hij tastte in de zak en nam de eerste merel eruit. Het ruggetje rustte in zijn handpalm, die instinctief warmte verwachtte, hoewel dit natuurlijk niet kon. Het vogellichaam was koud en hard, de oogleden waren voorgoed gesloten. De slanke pootjes wezen stijf omhoog met hun lange, gebogen tenen. De dood had niets vredigs, was niet zacht en rustgevend. Haar kille, bevroren gezicht vulde hem met afkeer.

Toch schikte hij de merels keurig naast elkaar op hun zij, met de gele snavels in dezelfde richting. Hij wachtte af. Hun weeë geur werd sterker, hij stonk naar verbrande haren en vet. Een dun sliertje rook kringelde uit een vogellijf, en dan ineens uit de andere vier tegelijk. Hoe kon dit? De dieren waren inderdaad vanzelf ontbrand. Het vuur laaide feloranje op. Plotseling was er geen vogel meer, de vlammen

waren neergeslagen. Een lichtblauwe rookpluim steeg op. Waar de merels gelegen hadden, lag een miezerig hoopje as. Was dit het restant van wat vijf levende dieren geweest waren? Ze hadden ooit gezwefd op thermiek, gezongen op het bovenste takje van grote sparren, hadden paringsdansen uitgevoerd met breed uitwaaierende staarten op open plekken in het bos; nesten gebouwd met mos, gras en modder. Nu waren ze herleid tot stof. De confrontatie met zoveel eindigheid schokte hem en hij begon stilletjes te wenen.

Een plots opzettende wind trok de pluim verder omhoog en dreef hem in harmonie met de driesprong in zuidelijke, oostelijke en noordelijke richting. Boven het zuiden waaierde hij uiteen en vormde een vrouwenfiguur in wapenuitrusting met wapperende haren en een toorts in de hand.

Aan de oostkant werd een wolk gevormd die een landschap uittekende met zoete meren, ruige watervallen, groene bergen en bodemloze kloven. Aan de noordkant veranderde de rook in de vijf zojuist verbrande merels die opstegen in grote ovale bewegingen, steeds hoger en hoger tot ze in de sterrenhemel verdwenen.

Goed, dacht Raaf, hieruit moet ik kiezen.

Wat is de beste keuze? De dame lijkt me zo strijdvaardig en fel, ze maakt me bang; ik trek liever niet naar het zuiden. Mijn merelbroeders zijn pas gestorven. Indien ik het noordelijke pad opga, zal ik misschien vroegtijdig mijn eigen dood tegemoet gaan. Ik houd het bij de weg die naar het oosten loopt, naar de dageraad. Elke ochtend is tenslotte een nieuw begin.

En zo kwam het dat hij in oostelijke richting vertrok.